
Materiál pro RČT:

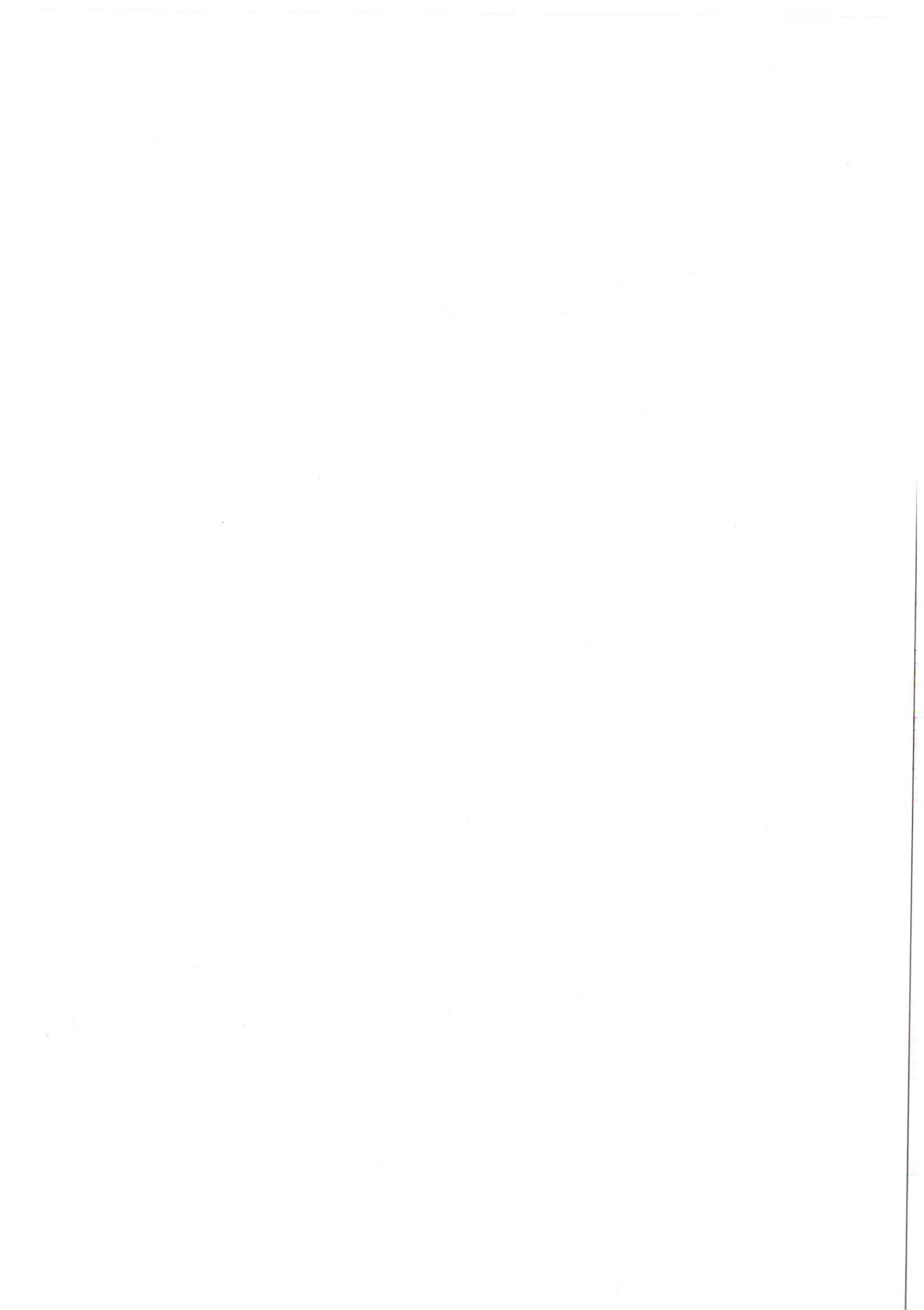
Zpráva o činnosti zahraničních zpravodajů za rok 2012

Vytvořeno na základě harmonogramu předkládání materiálu RČT v r. 2013:

Datum předání: 31. 5. 2013

Vytvořil: Zdeněk Šámal, ředitel zpravodajství; Michal Kubal, vedoucí redaktor zahraniční redakce zpravodajství

Předkládá: Petr Dvořák, generální ředitel

- **Usnesení č. 181/13/12: Zpráva o činnosti zahraničních zpravodajů za rok 2012**

Zpráva pro Radu ČT o činnosti zahraničních zpravodajů za rok 2012

Předkládá: Zdeněk Šámal
Vypracoval: Michal Kubal

V Praze dne 24. května 2013

Obsah:

1. Definice zahraničního zpravodaje
2. Hlavní zahraniční události roku 2012 a jejich pojetí v ČT
3. Změny v práci zahraničních zpravodajů v roce 2012
4. Statistika výstupů
5. Výhled do budoucna

1. Definice zahraničního zpravodaje

Sestava stálých zahraničních zpravodajů prošla v roce 2012 zásadní obměnou – nejenom co se obsazení jednotlivých postů týče, ale změny přinesl tento rok taky ve složení míst, kde má Česká televize své stálé zahraniční zpravodaje. Pro připomenutí uvádíme, jak vypadalo rozmístění stálých zpravodajských postů a jejich obsazení na začátku roku 2012.

Seznam stálých zahraničních zpravodajů ČT k 1. 1. 2012:

Berlín – Eva Pláničková
Bratislava – Olga Baková
Brusel – Eva Hrnčířová
Košice – Ladislav Kerekeš
Moskva – Pavel Vondra
Peking / Hongkong – Tomáš Etzler
Varšava – Miroslav Karas
Washington – Michal Kubal

S výjimkou postu v USA a v Číně prošla všechny zbývající zahraniční střediska obměnou. Jejich sestava na konci roku byla úplně jiná, navíc na přelomu let 2012/13 došlo k výměně i na postu ve Washingtonu.

Seznam stálých zahraničních zpravodajů ČT k 31. 12. 2012:

Berlín – Martin Jonáš
Bratislava – David Miřejovský
Brusel – Bohumil Vostal
Košice – zrušeno
Moskva – Miroslav Karas
Peking / Hongkong – Tomáš Etzler
Varšava – Josef Pazderka
Washington – Michal Kubal (od 1. 1. 2013 Martin Řezníček)

Důvodům těchto změn i novému obsazení jednotlivých zpravodajských postů se budeme věnovat v dalších částech této zprávy.

Zmíněná struktura zpravodajských postů umožňuje pokrývat nejen dění v samotných městech / zemích, kde sídlí zahraniční střediska, ale i vzdálenější okolí. Zpravodaj ve Spojených státech v rámci finančních možností pokrývá i Kanadu, příp. nejbližší země střední Ameriky, zpravodaj v Bratislavě taktéž Rakousko nebo Maďarsko, zpravodaj v Polsku i Pobaltí atd. Tímto se Redakce zpravodajství snaží minimalizovat náklady, které jsou ve srovnání s ad hoc vyslaným zvláštním zpravodajem z Prahy nižší.

Stálí zpravodajové jsou všichni interními zaměstnanci České televize. Každý z nich funguje nejen jako reportér, ale také jako vedoucí střediska, účetní, někdy také produkční. Zastává tedy funkce, které jsou v pražském ústředí České televize svěřeny několika lidem. Dlouhodobá analýza jejich příspěvků dokládá, že navzdory tomuto extrémnímu vytížení a nutnosti vykonávat činnosti, které reportéři v pražské redakci nedělají, přinášejí zpravodajství kvalitativně i kvantitativně na vysoké úrovni.

Kromě toho se zahraničním zpravodajem v obecnějším slova smyslu rozumí také redaktor vyslaný do zahraničí s cílem pokrýt událost s časově omezenějším charakterem. Pro účely této zprávy se však zahraničním zpravodajem rozumí stálý zpravodaj žijící dlouhodobě v jednom z osmi (od poloviny roku 2012 dočasně sedmi) středisek.

2. Hlavní zahraniční události roku 2012 a jejich pojetí ve zpravodajství ČT

Rok 2012 byl pro Redakci zpravodajství především ve znamení startu nové podoby Událostí. Stejně jako pro celou redakci i pro zahraniční zpravodaje přinesl začátek května vyšší vytížení v práci pro hlavní zpravodajskou relaci. Je pravidlem prakticky bez výjimky, že v každé relaci Událostí je minimálně jeden příspěvek od stálého zahraničního zpravodaje.

Vytížení zpravodajů jednak na stálých postech, ale i vysílaných na pokrývání jednotlivých klíčových událostí z Prahy, je dáno četností a významností dění ve světě. Rok 2012 byl z tohoto pohledu opravdu bohatý. ČT pokrývala prostřednictvím svých zpravodajů ty nejdůležitější z nich. Věnovala se ale i oblastem a děním v nich, které přesahovalo rámec jedné izolované události. Tady je krátký výčet těch nejvýznamnějších pokrývaných prostřednictvím reportérů vysílaných z Prahy:

- Ztroskotání lodi Costa Concordia
- Oslavy diamantového výročí vlády Alžběty II.
- Jmenování Dominika Duky kardinálem
- Soud s Andersem Breivikem
- Prezidentské volby ve Francii
- Události v Sýrii

Kdybychom měli vytipovat témata, která dominovala zahraničnímu zpravodajství ČT, tak to bude především evropská dluhová krize, vývoj v arabském světě, zejména v Sýrii a prezidentské volby v USA, tak jak to zachycuje následující graf.

Sýrie: ozbrojené konflikty	139
USA: volba prezidenta, kampaně	65
Velká Británie: organizace OH	43
USA: přírodní kalamity	41
země EU: hospodářská politika EU	32

zdroj: Innovatio

Vývoj situace v Řecku, ale i horšící se situaci na Kypru a v dalších zemích sledovala ČT prostřednictvím svých bruselských zpravodajů – ti pokrývali obtížné hledání řešení hned na několika summitech EU. Její zpravodajové ale natáčeli i reálný dopad krize na běžné občany a život přímo v postižených státech.

Do arabských zemí vyslala ČT své zpravodaje hned několikrát. Věnovala se vývoji v Egyptě, novým demonstracím proti vládě i volbě nového prezidenta. Klíčovým tématem v této oblasti byla v roce 2012 ale situace v Sýrii. I z této země přinášeli zpravodajové ČT původní informace – ať už z vládou kontrolovaných území nebo z míst obsazených povstalci.

Po dlouhých letech, kdy ČT marně žádala o oficiální akreditaci pro zpravodajské působení na Kubě, se takhle unikátní příležitost naskytla v souvislosti s návštěvou papeže Benedikta XVI. na ostrově. Výsledkem týdenního pobytu washingtonského štábu byla série exkluzivních reportáží nejenom z příprav a průběhu návštěvy, ale i zpráv o každodenním životě obyvatel Kuby. Podobné zpravodajství je v českém kontextu v posledních 20 letech naprosto výjimečné, kubánské úřady akreditace českým novinářům odmítají.

Rok 2012 byl ale taky rokem voleb a výrazných přesunů moci – ať už v sousedních zemích (drtivé vítězství opoziční strany Směr - sociální demokracie v předčasných parlamentních

volbách na Slovensku, volba nového německého prezidenta Joachima Gaucka) nebo v čele světových mocností. ČT přinášela původní zpravodajství z voleb francouzského prezidenta, znovuzvolení Vladimíra Putina do úřadu ruského prezidenta a následných opozičních protestů, ale i zprávy o průběhu a pozadí mocenské výměny ve vedení čínské komunistické strany.

Dominujícím v tomto ohledu byla pozornost věnovaná volbám v USA a souboji Baracka Obamy a Mitta Romneyho o Bílý dům i republikánské a demokratické strany o vládu nad Kongresem. ČT přinášela podrobné zpravodajství už z republikánských primárek a seriál původních reportáží Michala Kubala i Martina Řezníčka zaměřený na vykreslení těch nejdůležitějších aspektů dnešních Spojených států amerických, natáčený v několika různých státech USA, vrcholil celonočním speciálem z americké volební noci i obsáhlým zpravodajstvím v hlavních relacích.

Roku 2012 dominovalo ale taky sportovní dění – olympijské hry v Londýně a Mistrovství Evropy ve fotbale pořádané v Polsku a na Ukrajině. ČT zajišťovala přenosy z obou událostí, Redakce zpravodajství obstarávala informace o pozadí obou akcí, o jejich ekonomickém dopadu, bezpečnostních souvislostech, dění v místech konání.

3. Změny v práci zahraničních zpravodajů v roce 2012

Rok 2012 přinesl v obsazení, ale i skladbě stálých zahraničních postů zásadní změny. Subjektivní okolnosti konkrétního zpravodaje, objektivní potřeby Redakce zpravodajství, příp. uplynutí obvyklého čtyřletého vyslání daného zpravodaje znamenají, že výměna reportérů se v roce 2012 týkala většiny zpravodajských míst. Eva Pláničková požádala o zkrácení svého úvazku v Berlíně ze zdravotních důvodů (místo původních 4 let strávila v Berlíně necelé 3 roky) k létu 2012. Novým zpravodajem v Berlíně se stal Martin Jonáš. Eva Hrnčířová byla v roce 2011 vyzvána k setrvání v Bruselu o rok déle oproti obvyklému čtyřletému cyklu, i zde se v létě 2012 zpravodajové vyměnili. Jejím nástupcem se stal Bohumil Vostal (letní období je pro výměnu zpravodajů nejvhodnější kvůli relativně nižšímu počtu zásadních událostí a vhodnosti využití této doby k zapracování nového zpravodaje).

Čtyřleté období uplynulo v roce 2012 taktéž Olze Bakové v Bratislavě, pětileté Ladislavu Kerekešovi v Košicích. S cílem ušetřit finanční prostředky a posílit post v Bratislavě jako středisko pokrývající nejen Slovensko, ale částečně i Rakousko a Maďarsko bylo rozhodnuto o zrušení košického postu k 31. 8. 2012. Původně se uvažovalo o nahrazení Olgy Bakové v Bratislavě jiným slovenským novinářem. Vzhledem ke specifickým a velmi náročným požadavkům ČT na výkon této funkce se nepodařilo najít vhodného kandidáta. Vedení Redakce zpravodajství se proto rozhodlo ukončit dlouholetou tradici slovensky mluvícího zpravodaje v Bratislavě a vyslalo na tento post Davida Miřejovského, do té doby editora magazínu Horizont a dlouholetého člena zahraniční rubriky RZ ČT.

Pavla Vondru v Moskvě nahradil od 1. 8. 2012 Miroslav Karas, který obvyklý čtyřletý cyklus ve Varšavě přesluhoval několikanásobně. Zpravodajem ve Varšavě se stal Josef Pazderka, zkušený reportér, který před časem působil v Moskvě. K závěru roku 2012 se po prezidentských volbách v USA se vyměnil i zpravodaj ve Washingtonu – Michala Kubala po bezmála pěti letech nahradil od 1. ledna 2013 dosavadní vedoucí zahraničního zpravodajství Martin Řezníček.

Česká televize si od této zásadní změny ve většině zpravodajských středisek slibuje další posílení zahraničního zpravodajství, které se stalo jedním z pilířů nové hlavní zpravodajské relace. Zároveň touto výměnou prokázala schopnost vyslat do zahraničí zkušené reportéry Redakce zpravodajství.

Zároveň se toto střídání na většině postů neprojeví výrazněji na produkci zahraničních zpravodajů. I když odjezd jednoho týmu a nástup druhého často znamená i několikátýdenní výpadek, počet výstupů ze zahraničních středisek byl v roce 2012 o něco vyšší než rok předtím.

4. Statistika výstupů

Zahraniční redakce provádí kontinuálně statistiku výstupů z jednotlivých zpravodajských postů určenou pro interní potřeby. Je důležité upozornit, že tato data nejsou v žádném případě jediným, ani hlavním kritériem hodnocení práce zpravodajů. Jde pouze o jeden z řady pomocných indikátorů, které bere vedení redakce v úvahu. Statistika je prováděna kontinuálně, proto lze na následujících dvou stranách srovnat data za léta 2010-12. Výsledky obecně dokládají ve většině případů nárůst počtu příspěvků v aktuálním roce. Výpovědní hodnota statistik je ovšem omezena personální změnou na jednotlivých postech.

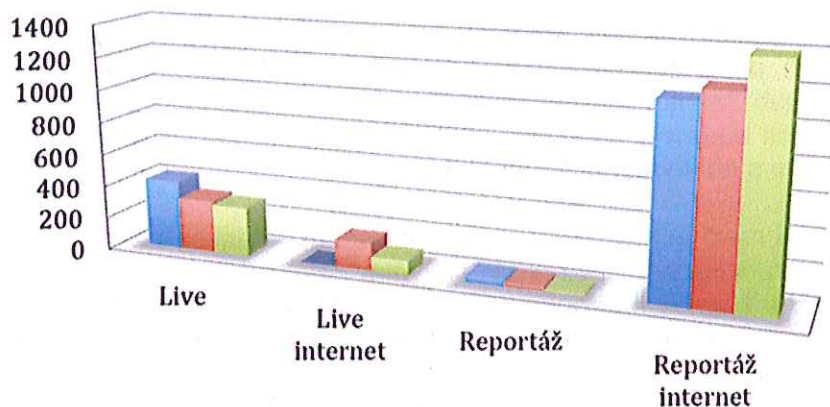
Dalším faktorem, který limituje možnost činit ze statistik přesné závěry, je velmi obtížně kvantifikovatelná odlišnost v podmínkách pro práci novinářů, vzdálenosti, které je nutné překonat pro pořízení obrazového příspěvku, rozdíl v relevanci témat pro českého diváka atd. Reportáže v kulturně blízkých prostředích, kde je Česká televize respektovaným médiem (Slovensko, Polsko) vznikají mnohem jednodušeji než např. v Rusku, Číně nebo Spojených státech.

Statistika obsahuje počet živých vstupů realizovaných klasickou satelitní cestou (L), počet živých vstupů prostřednictvím quicklinku (LQ) v těch střediscích, která byla touto technologií vybavena. Vzhledem k tomu, že např. posty v Bruselu nebo Berlíně získaly možnost dělat vstupy přes quicklink až v závěru roku 2012, realizovaly do té doby vstupy relací na ČT24 prostřednictvím telefonu. Statistiku telefonických vstupů, přestože jich může být i několik denně, ale v tabulce zahrnuté nejsou, proto je zde aktivita v této oblasti mezi středisky obtížně srovnatelná. Statistika dále obsahuje počet zpracovaných příspěvků (reportáží) zaslaných satelitní trasou (U) a počet příspěvků zaslaných přes internet (UI). Z čísel jednoznačně vyplývá, že druhá kategorie je dominantní, přes satelit se kvůli vysokým nákladům příspěvky už téměř neposílají.

Ani údaje o celkovém počtu reportáží nejsou stoprocentně srovnatelné. Např. krátká výpověď českého politika natočeného v Bruselu a zaslaná bez větší náročnosti pořízení či

zpracování do Prahy je zde na stejné úrovni jako několikaminutový příspěvek do pořadu Události, Objektiv nebo Horizont, který často vyžaduje i několik dnů práce.

Vývoj počtu reportáží a živých vstupů

	Live	Live internet	Reportáž	Reportáž internet
■ 2010	421	0	37	1145
■ 2011	320	165	25	1211
■ 2012	299	84	10	1397

5. Výhled do budoucna

Rozmístění zahraničních postů odráží jak historický vývoj, tak za daných rozpočtových podmínek maximální snahu o původní zahraniční zpravodajství, které je ve srovnání s ostatními českými, nejen veřejnoprávními médii unikátní. V období finanční krize, která se tento přístup stává výjimečnou dokonce i v evropském měřítku. ČT se udržováním takto rozsáhlé sítě zahraničních zpravodajů a dokonce jejím dalším rozšiřováním vydává opačným směrem než většina komerčních médií a některé veřejnoprávní stanice. Udržování sítě zahraničních zpravodajů a původní materiály, které přináší ve svém vysílání, pomáhá výrazně zkvalitňovat veřejnou službu, kterou ČT poskytuje.

Rozšíření sítě zpravodajů záleží na mnoha faktorech, které Redakce zpravodajství kontinuálně vyhodnocuje, především na financích (v roce 2012 hospodařila všechna střediska jako celek v souladu s přijatým rozpočtem, který nepřekročila – zůstala na 97,9 % plánu). Se vzrůstajícím důrazem na původní zahraniční zpravodajství zároveň opět vyvstává otázka potenciálního rozšíření sítě zpravodajů. V této souvislosti se vedení ČT rozhodlo posílit sestavu stálých zpravodajských postů o dvě nová působiště – na Blízkém Východě a v západní Evropě. Reaguje tak na potřeby kontinuálního vysílání ČT 24, ale i hlavních zpravodajských relací.

Blízký Východ zůstává jedním z nejdůležitějších regionů světa. Události na poměrně malém území výrazně ovlivňuje globální dění a původní zpravodajství ze zemí této oblasti umožní ČT poskytnout divákovi nejenom zprávy o aktuálních problémech, ale i vzhled do pozadí celé této komplikované problematiky.

Stejně tak západní Evropa – i v souvislosti s dluhovou krizí a problémy jednotné evropské měny se ukázalo, že původní zpravodajství z Francie, Velké Británie a Španělska je pro moderní zpravodajskou redakci skoro nutností. Při každodenním informování o událostech v těchto státech byla redakce dosud odkázána na agenturní zpravodajství, které původní příspěvky z místa dokáže nahradit jen v omezeném rozsahu. Taktéž výrazně nadprůměrné (ve srovnání s ostatními) využívání spolupracovníků na telefonické příspěvky z Paříže i Londýna dokazovalo, že absence postu v jednom z těchto měst je citelná.

ČT proto v průběhu léta otevře dva nové posty s plnohodnotným obsazením ve složení reportér a kameraman, jak je zvykem na ostatních místech. Novým zpravodajem z Blízkého Východu se stane Jakub Szántó, jeden z nejzkušenějších expertů na danou oblast na české mediální scéně. Působit bude v izraelském Tel Avivu, pokrývat ale samozřejmě bude i další země regionu, nejenom s přihlédnutím k aktuálnímu dění.

Po dlouhém zvažování mezi Londýnem a Paříží se vedení Redakce zpravodajství rozhodlo zřídit nový post ve francouzské metropoli. Hlavním (ale nikoli jediným) důvodem byla geografická poloha. Paříž umožní tamnímu štábu operativně pokrývat i dění na jihu Evropy (Španělsko, Portugalsko, ale třeba i Itálie), tedy oblast, která hraje v posledním vývoji na evropské scéně klíčovou roli. Zpravodajem v Paříži se stane Petr Zavadil, který ve Francii dlouhá léta studoval a kromě jiných jazyků hovoří plyně nejenom francouzsky, ale i španělsky a je tak ideálním kandidátem vzhledem k uvažovanému zaměření tohoto postu.

Zřízení těchto dvou nových postů ještě posílí pozici zpravodajství ČT jako nezpochybnitelného lídra v zahraničním zpravodajství nejenom na televizním trhu, ale i v kontextu celé české mediální scény. Umožní přinášet původní informace a z regionů, které ovlivňují evropské i globální události a tím i život občanů ČR. Bude to další zkvalitnění dál služby, kterou ČT svým divákům poskytuje.